

A Návai Anikó-ügy margójára

2021 augusztus 02. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Ne ítélj, hogy ne ítéltess!

– ahogy öregszik az ember, egyre gyakrabban jut eszébe az intellektus újságíróként és emberként is. Mégis nehéz szó nélkül elmenni az elmúlt hetek riporthamisítási ügyei mellett. Az els?, külföldi eset az egyszer?bb: a német RTL

– az azonos nevű magyar bulvártévé ottani testvére – felfüggesztette egyik riporternéje munkaviszonyát, miután kiderült, hogy szándékosan kente be sárral az arcát a németországi árvizekről készült tudósítása előtt, hogy ezzel drámaibb hatást érjen el. Lehet, hogy jobban ismernünk kellene a médiájára valamiért mindig oly büszke Németország televíziózásának belső viszonyait, hogy megértsük: miféle szenzációhajhász szerkesztéségi kultúra vert gyökeret ott, ahol a munkatárs nem tartja önmagában elég drámainak, hogy százak haltak meg vagy túsztartottak el a hőmpölygő vízben és sárban, amely autókat temetett maga alá, sokakat hajléktalanná téve és megfosztva őket a megélhetésüktől? A tapasztalt riporternek számító Susanna Ohlen kijózanodása akkor következett be, amikor az erkölcsi kár már megtörtént.

Ennél látszólag jóval racionálisabban, egyben vakmerőbben járt el az a magyar sztárriporter, aki nem a drámai valóságot próbálta még drámaibbnak eladni, hanem a fikciót kozmetikázta valóságnak. Csütörtöki hír szerint a Nők Lapja – és kiadója, a Central Média csoport – megszakította az együttműködést a Hollywoodból rendszeresen tudósító Návai Anikóval, miután korábbi nyilatkozatokból összeollózott „interjút” adott el a magazinnak Scarlett Johansson világhírű amerikai filmszínésznével. Aki megnézi az ezzel kapcsolatos nyilatkozatokat – köztük Návai mentegetőzését a 168 Óra internetes kiadásában, amelyben lényegében azt magyarázgatja egy döglött lóról, hogy csak alszik, ő maga pedig bűnbak – és utánaolvas a Golden Globe-díjakat odaítélő Hollywoodi Külföldi Tudósítók Szövetsége körüli ügyeknek, a filmsztárok, a fontoskodó ügynökök és PR-esek, valamint a média viszonyának, azelőtt feltárul ezeknek az egymás sarkán taposó, de jó amerikai módi szerint azért a másikat meg-megláporogató és kiélt, szétbotoxozott arcába vigyorgó embereknek a hívságokkal teli, talmi, kivagyji, pénzhajhász világa. Szexizmussal és a szexizmussal való szembezárással, a #metoo kampánnyal, Harvey Weinsteinnel együtt, és immár nélküle is.

Következzék két árulkodó megjegyzés a magyar filmes tudósítótól, akivel kapcsolatban addig is tegyük hozzá: az elmúlt évtizedekben ugyan valóban sokat tett az amerikai tömegkutatúra magyarországi megismertetéséért, de a szakmán belül hosszú évek óta nem volt titok, hogy kétesek a munkamódszerei. Most tehát a következőt mondja Návai Anikó: „Miért baj az, hogy írtam egy interjút Scarlett Johanssonnal, és segítettem a Fekete Özvegy magyarországi promócióját? [...] Segítettem vele a Disney-nek, a magyarországi forgalmazónak és Scarlett Johanssonnak is, hogy minél többen menjenek el erre a filmre a moziba.” Klasszikus szerepzavar: az újságíró a magáévá teszi a filmes óriásvállalat szempontját – a profitérdeket –, amikor annak egyik terméke főszerleplezője ír. Az összeollózott szöveget hamis dátummal látja el – 2021. június 15-e –, Instagram-oldalán pedig, mintegy az „interjú” bizonyítékaként, Johanssonnal közös fotóját közli. Mint közben kiderült, ez a kép korábban készült. Egy másik árulkodó megjegyzés Návaitól: „Ezek után döntöttem úgy, hogy miután megvan már a Nők Lapja címlapfotója, muszáj, hogy megírjam ezt a sztorit.” Így már minden érthető! Kész szerencse, hogy a mi lapunk nem egy exkluzív Trump-riportot tervezett a legfrissebb lapszámba, máskülönben kénytelenek lennénk összeollózni mi is egy kamu interjút a volt amerikai elnökkel.

A 168 Óra „exkluzívként” állítja be a Návai Anikóval készült interjút; nehéz eldönteni, ez a jelen helyzetben inkább frappáns vagy megmosolyogtató. Lehet, hogy az utóbbi. Kész szerencse egyrészt, hogy a magyar sajtó még mikrofonvégre tud kapni egy magyar újságírót – főleg, hogy neki állt érdekében, hogy a nyilvánosság előtt védje magát. Másfelől azok, akik már megették a kenyereket javát e szakmában, emlékezhetnek a liberális hetilap igen hasonló botrányára 2003-ból. A 168 Óra exkluzívnak beállított interjút közölte Jacques Chirac akkori francia elnökkel, majd a budapesti francia nagykövetség cáfolatára válaszul elismerte, munkatársuk valójában egy sajtótájékoztatót vett részt. Návai Anikó most akasztott ember házában beszélt kötélen – ha akaratlanul is.

Mindig is érdekelt a plágium lélektana, miután az elmúlt harminc évben kétszer futottam ilyen ügybe. Mind a kettőnek volt tanulsága. Még az egyetemen egy diákfolyóirat szerkesztőbizottságának tagjaként pályázatot hirdettünk történelmi tárgyú cikkek írására. Bírálónak szerencsére egy külföldi szakirodalmat is jól ismerő professzort kértünk fel, aki rájött: az egyik hallgató egy külföldi tanulmányból másolta a cikkét. Koordinátorként szembesítettem a szerzőt ezzel, és ugyanazzal az önmentegítő magyarázgatással szembesültem, mint most a Návai-interjú olvasói. A szerző szerint mindenki hibás volt, csak ő nem. Mindenesetre kizártuk a pályázatból, és többet nem is hallottunk róla. A másik eset egyik munkahelyemen esett meg, sőt a plágiumügyet magam robbantottam ki, hirtelen felindulásból. Feltűnt, hogy az egyik kolléga külföldiekkel készült telefoninterjúkat jelentet meg az újságban, miközben a telefonkagylót nem sőt nem emelgette a szerkesztőségben. Miután a feljelentéstől a kései Kádár-rendszerben szocializálódott emberként eleve irtózom, másodmagammal szembesítettük az illetőt a plágiummal, amit némi tagadás után el is ismert. Felajánlottuk neki, hogy a dolog köztünk marad, de menjen másik munkahelyre. Ő az önfeljelentést választotta, abban a hiszemben, hogy érdemeire tekintettel megúszhatja az ügyet, ám a főszerkesztő elbocsátotta. Ennek az esetnek a tanulságaként saját fülemmel hallhattam egy plagizáló indítékát: a bizonyítani akarást, a nélkülözhetetlenség tudatát, a vágyat az elismertségre.

Az elismertségre való törekvés az ember egyik legalapvetőbb motivációja a cselekvésre. Az ambiciózus újságíró pedig bizonyítani akarja képességeit önmaga, a környezete, a kollégái, a közvélemény előtt. Aki maga is készít interjúkat híres emberekkel, az jól tudja, ezek a szövegek a legkritikább esetben csúsznak úgy az újságba, mint kés a vajba. A legfontosabb alanyok csaknem elérhetetlenek, időpontokkal hitegető dőlyfős sajtósokkal, titkárokkal kell huzakodni, terjedelmen, megjelenési napon, a szövegben tett utólagos változtatásokon kell alkudozni. Nem mindenki érhető el mindig még a legjobb kapcsolati hálóval rendelkező tudósítónak sem.

Návai Anikó nem tudta feldolgozni, hogy Scarlett Johansson sajtósa rendre visszautasította, és elszántságában olyan távoli ágra ugrott az általa amúgy jól belakott szenzációhajhász meseerdőben, amelyet már nem ért el a karjával. Márpedig az is meglehetősen remekül meglennének a magyar lányok, asszonyok egy Scarlett Johansson-interjú nélkül. Ebben a lapban egy hete Baritz Laura domonkos rendi nővérrel, közgazdással jelent meg nemcsak valódi, de érdekes, okos, szót – ha ez a fő szempont – hasznos interjú. Azt mondja például, amilyen az emberi értékrend, olyan a ráépülő gazdasági rend. A jelek szerint sajnos ez fordítva is igaz lehet.

Szűcs László - www.magyarnemzet.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>, illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló